

การสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ของนักการเมือง ตามแนวพระพุทธศาสนา

: เจริญ ทุนชัย* เพ็ญศรี บางบอน**

สุชาติ คำทางชล*** ญาดา วรรณสุข***

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอ คือ 1. เพื่อนำเสนอแนวคิดการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ 2. เพื่อเสนอแนวทางการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ของนักการเมือง 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการสร้างความปลอดภัยของนักการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา สืบเนื่องจากความขัดแย้งในสังคมไทยมีขึ้นอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงตลอดมา เกิดขึ้นจากหลายเหตุปัจจัย นำไปสู่การแตกแยกทางความคิด การแบ่งฝักฝ่าย และเกิดความเห็นไม่สอดคล้องกันทางความคิด ไม่สามารถที่จะประสานรอยร้าวที่เกิดจากความไม่เข้าใจร่วมกันให้เป็นเอกภาพได้ ส่งผลกระทบไปสู่ภาคเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และศาสนา จนนำไปสู่การแบ่งแยกเป็นกลุ่มสีเสื้อต่าง ๆ วิฤติการณ์ทางสังคมนี้ได้นำไปสู่การแบ่งแยกทางสังคมจนยากที่จะก่อให้เกิดสังคมในมิติต่าง ๆ ขณะเดียวกันพระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม ระบบควบคุมสังคมให้เกิดความสงบสุข และเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมของมนุษย์

ข้อเสนอแนะ การนำหลักธรรมทางศาสนา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและวิกฤติของสังคมไทยได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักพรหมวิหารธรรม สาราณียธรรม สังคหวัตถุธรรม สามารถนำไปสู่การแปลงเป็นนโยบายชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกความสามัคคีสมานฉันท์ที่จะส่งผลให้สังคมไทยเกิดความสงบสุขร่มเย็นอย่างมั่นคงและยั่งยืน

คำสำคัญ : 1. ความปลอดภัยของสมานฉันท์ 2. นักการเมือง 3. พระพุทธศาสนา

Abstract

This article would like to present here 3 purposes as follow; to present concept of reconciliation, to present guidance to lead implementation of reconciliation's concept, to give recommendations guidance to build reconciliation base on Buddhism. According to phenomena of conflicts of Thai society have risen until nowadays

* อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

** อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

*** นักวิชาการอิสระ

because of many factors. This crisis lead to chaos in Thai society and made massive affecting through politics, economics, and increases conflicts of many dimensions in Thai society. This phenomenon has effected to all partners and various group in everywhere. Buddhism is one of the most significance which it should be one of all mechanics to be used for implementation to solve this crisis

This article has recommendation for creation reconciliation by Dharma applying of sublime states of mind, states of conciliation, bases of sympathy to become nation's policies for building peace and harmony come through Thai society.

Keywords : 1. Reconciliation 2. Politician 3. Buddhism.

บทนำ

โดยธรรมชาติของมนุษย์นั้นเป็นสัตว์สังคม (Social Animals) และเป็นส่วนหนึ่งของผลผลิตจากการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน จึงเป็นธรรมชาติในอันที่จะแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ แต่การแบ่งหน้าที่กันนั้นเป็นเสมือนการแบ่งชนชั้นไปโดยไม่รู้ตัว ในสภาพสังคมดั้งเดิม (Primitive Society) มีจุดประสงค์อยู่ที่การอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก เนื่องจากทุกคนส่วนใหญ่มักเป็นพี่น้องกัน ทำให้ไม่มีการแบ่งกลุ่มที่ทำหน้าที่แตกต่างกันมากนัก การแบ่งงานมักแบ่ง

เฉพาะหน้าที่ของชายกับหญิง เด็กกับผู้ใหญ่ แต่สำหรับชนชั้นในสังคมยุคสมัยใหม่ (Modern Society) เป็นการจัดลำดับชนชั้นที่มนุษย์สร้างขึ้นตามกฎเกณฑ์ของตนเพื่อจุดประสงค์ที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นไปเพื่ออำนาจหรือผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง นั้นเป็นเหตุให้สังคมไร้ระเบียบ (ยุค ศรีอาริยะ, 2523 : 111-119)

ปัญหาทางการเมือง นักการเมืองมักมองเป็นเกมทางการเมือง เล่นพรรคเล่นพวกมือใครยาวสาวได้สาวเอา แต่มักเป็นไปแบบเช้าชามเย็นชาม นักการเมืองส่วนมากมดทุจริตและกอบโกยผลประโยชน์ ความไม่สามัคคีของนักการเมือง แม้จะหน่วยงานคอยตรวจสอบก็ตามที่ ก็เป็นไปอย่างไม่เต็มทีนักด้วยเกรงกลัวอำนาจและอิทธิพล ปัญหาอีกอย่างของการเมืองคือด้านการดำเนินนโยบายผิดพลาด อันเกิดผลเสียกับสังคมและประเทศชาติ ผู้บริหารประเทศยังไม่ได้มีการบริหารอย่างเต็มความรับผิดชอบ ยังมีการเล่นการเมืองมากเกินความจำเป็นซึ่งมีผลทำให้การดำเนินนโยบายต่างๆ ยังไม่ได้แก้ปัญหาที่แท้จริงของประเทศ บางครั้งนโยบายหลาย ๆ นโยบายก็ดูน่าจะดี แต่กลับไม่ได้ผลเต็มที่ซึ่งก็มีสาเหตุมาจากการไม่สามารถนำ นโยบายไปปฏิบัติกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บ่อยครั้งเป็นการดำเนินนโยบายเพื่อสร้างภาพให้แก่ส่วนตน แต่ให้ความสำคัญของประสิทธิผลน้อยมาก หรือแทบจะไม่ได้ให้ความสำคัญเลย

ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองที่เป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งนั้นอาจจะมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผลประโยชน์ขัดกัน ความคิดเห็นไม่ตรงกัน การขาดอุดมคติทางการเมืองที่แน่นอน เป็นต้น

(utt.onab.go.th/download/drama/00001-2.doc, หน้า 1, 3)

ความหมายการปรองดองสมานฉันท์ คืออะไร? (Reconciliation)

ปรองดอง คือ ออมชอม, ประนีประนอม, ยอมกัน, ไม่แก่งแย่งกัน, ตกลงกันด้วยความไกล่เกลี่ย, ตกลงกันด้วยไมตรีจิต (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ปรองดอง ในความหมายในแง่มุขเชิงทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติ โดยในแง่มุขเชิงทฤษฎีนั้นการปรองดองได้แก่กระบวนการต่าง ๆ ที่ป้องกันแก้ไขไม่ให้ความขัดแย้ง เกิดขึ้นมาใหม่อีกครั้งโดยการสร้างสันติภาพหยุดยั้งวงจรความรุนแรงและสร้างสถาบันที่เป็นประชาธิปไตยให้กลับคืนมาอีกครั้ง หนึ่งในส่วนของแนวทางการปฏิบัตินั้นเป็นที่ยอมรับว่าอาจ ไม่ง่ายนักที่จะสามารถทำตามแนวคิดเชิงทฤษฎีของการปรองดองเนื่องจากการปรองดองไม่ใช่ การกระทำที่จะสามารถแยกออกจากสังคมที่มีปัญหาความขัดแย้งและความหวาดกลัวอย่างรุนแรง ออกไป ได้การปรองดองไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่เป็นกระบวนการที่ยากลำบากยาวนานคาดเดา ไม่ได้ และเกี่ยวข้องกับการวางแผนขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลายและต้องมีการกระทำอย่างต่อเนื่องเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เช่นการมีสันติธรรมแทนที่จะแก้แค้นการจัดการความทรงจำร่วมกันและสร้างการอธิบายจากมุมมองต่าง ๆ ของคู่ขัดแย้งอย่างเท่าเทียมกัน การสร้างความปรองดองเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การลดความเกลียดชังแตกแยกและสร้างความไว้วางใจ เพื่อฟื้นคืนความสัมพันธ์ระหว่าง

กลุ่มคนที่เคยขัดแย้งรุนแรงโดยผ่านการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำในอดีตการยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นการเมตตาให้อภัยตลอดจนการมองภาพอนาคตของ สังคมร่วมกัน (Abu-Nimer, 2001)

ความสมานฉันท์ คือ ความพอใจร่วมกัน ไม่ได้แปลว่าข้างใดข้างหนึ่ง หรือมีการควบคุมจัดการโดยที่มีบางฝ่ายไม่ได้พึงพอใจ มันต้องเป็นความพอใจร่วมกัน

“ความสมานฉันท์ตั้งอยู่บนฐานอะไร?” ถ้าจะเป็นความสมานฉันท์ที่กว้างขวาง มันคงต้องตั้งอยู่บน หนึ่ง ฐานของความเป็นจริงและของความรู้สึกที่เป็นจริง แม้จะเป็นความรู้สึกที่ไม่ดี แต่ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงเช่นนี้จะต้องปรากฏ เช่น เรื่องที่เกิดขึ้นในภาคใต้ ยังมีความจริงมากมายที่เรายังไม่ทราบ คนอาจจะเข้าใจตรงกันข้าม เช่นนี้ก็ยากที่จะเกิดความสมานฉันท์ ความจริงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมานฉันท์ที่ยั่งยืนสองความเป็นธรรมถ้าปราศจากความเป็นธรรม ความสมานฉันท์จะถูกบ่อนทำลาย ทำให้อ่อนแอลง สาม ความรัก เมตตากรุณา ความเป็นมิตร การมองคนอย่างเท่าเทียม มีศักดิ์ศรี มีค่า สี่ ความสมานฉันท์ต้องตั้งอยู่บนความดี ความดีจะช่วยสร้างความสมานฉันท์ แม้ความสมานฉันท์จะยังไม่เกิด ถ้าเราใช้ความดีให้มากพอ มันจะหนุนเสริมให้เกิดความสมานฉันท์ได้ในที่สุด

“ความสมานฉันท์ ควรอยู่ที่ไหน?” ประเทศไทยกว้างใหญ่ ความสมานฉันท์ต้องเกิดขึ้นในทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย และต้องเกิดในทุกระบบ ทั้งระบบของรัฐและเอกชน ต้องเกิดในท้องถิ่น ในระดับตำบล เขตเทศบาล อำเภอ จังหวัด

ทั่วประเทศ ไม่ใช่เกิดแต่ในส่วนกลางหรือในระดับประเทศเท่านั้น (นายธีรเดช จาง จอมขิตกล้า, 2555)

ซึ่งนักการเมือง คือ น. ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง, ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

และนักการเมือง คือ บุคคลผู้ซึ่งยอมอุทิศชีวิตเพื่อรับใช้ประชาชนและประเทศชาติในด้านกิจกรรมทางการเมือง เพื่อยังความยุติธรรมและสันติให้แก่สังคม และพิทักษ์ผลประโยชน์พร้อมกับยังความสมบูรณ์พูนสุขให้แก่ประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยยึดอุดมคติว่า “เสียสละผลประโยชน์ส่วนตัว เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม” และ “เหนือสิ่งอื่นใดคือชาติและเหนือชาติคือมนุษยชาติ “ นี่คือความหมายของ นักการเมืองที่แท้จริง (<http://kasoor0.tripod.com/html/pol05.html>. Copy Right 2003 by suchest11@yahoo.com.)

Cambridge Dictionary อธิบายว่า Politician – a member of a government or law-making organization (นักการเมือง – สมาชิกของคณะรัฐบาลหรือขององค์การที่ตรากฎหมาย (Cambridge Dictionary online, <<http://dictionary.cambridge.org/>>)

นักการเมือง คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ และการวินิจฉัยสั่งการซึ่งหมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งวินิจฉัยสั่งการในรัฐบาล ไม่ว่าจะด้วยวิธีการเลือกตั้ง การสืบทอด การรัฐประหาร การแต่งตั้ง หรือวิธีการอื่นใด และรวมถึงผู้ที่ทำหน้าที่ในการตรากฎหมายนั่นเอง (ชานาญ จันทรเรือง, 21 ธันวาคม

2559 <<http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/639780>>)

ในทางพระพุทธศาสนา (Buddhism)

คือ ศาสนาที่ถือว่าธรรมะเป็นความจริงสากลที่ใครก็ตามหากสิ้นกิเลสก็จะพ้นได้ด้วยตนเอง แต่ผู้ที่ได้บำเพ็ญบารมีจนตรัสรู้ และสามารถตั้งพุทธบริษัทปัจจุบันขึ้นได้ คือ พระพุทธโคตม ซึ่งเป็นองค์หนึ่งในบรรดาสัมมาสัมพุทธเจ้ามากมายที่ได้เคยตั้งพุทธบริษัทมาแล้ว และที่จะตั้งต่อไปในอนาคต ยังมีพระพุทธเจ้าอีกมากที่ตรัสรู้แต่ไม่มีบารมีพอให้ตั้งพุทธบริษัทได้ จึงให้ผลเฉพาะตัวเรียกว่า ปัจเจกพุทธเจ้า จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ชาวพุทธมีใจกว้าง เพราะถือเสียว่าธรรมะมิได้มีในพระพุทธศาสนาของพระโคตมเท่านั้น แต่คนดีทั้งหลายก็อาจจะพบธรรมะบางข้อได้ และแม้แต่ชาวพุทธเอง พระพุทธเจ้าก็ทรงปรารถนาให้แสวงหาและเข้าใจธรรมะด้วยตนเอง พระรัตนตรัยคือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสรณะที่พึ่ง คือ ผู้ช่วยเกื้อกูลให้แต่ละคนสามารถพึ่งตนเองในที่สุด “ตนของตนเป็นที่พึ่งแก่ตนเอง” อาจกล่าวได้ว่าพุทธศาสนิกชนที่แท้จริง คือ ผู้ที่แสวงหาธรรมะด้วยตนเองและพบธรรมะด้วยตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าพยายามพัฒนาธาตุพุทธะในตัวเอง (http://prophetmorals.esy.es/?page_id=236.)

พระพุทธศาสนา ประกอบด้วยคำว่า พุทธะ ซึ่งแปลว่า ผู้รู้ กับคำว่า ศาสนา ที่แปลว่า คำสั่งสอน รวมกันเข้าเป็น พุทธศาสนา แปลว่า คำสั่งสอนของผู้รู้ (<http://www.phuttha.com>.)

พุทธศาสนา คือ หนึ่งในศาสนาชั้นนำของโลกเกี่ยวกับสาวกผู้ยึดมั่น การเผยแผ่ตาม ภูมิศาสตร์และอิทธิพลด้านสังคมวัฒนธรรม

เพราะเป็นศาสนา “เขตตะวันออก” ส่วนใหญ่ ก็เลยเป็นรู้จักกว้างขวางขึ้นเรื่อย ๆ และมีอิทธิพล ต่อโลกตะวันตก มันเป็นศาสนาของโลกที่มี เอกลักษณะไม่เหมือนใคร แม้จะมีส่วนเหมือนกัน กับศาสนาฮินดูมากในการที่ทั้งสองศาสนาสอน เรื่องกรรม (จริยธรรมเรื่องเหตุและผล) มายา (ลักษณะภาพลวงตาของโลก) และ สังสารวัฏ (วงจรของการกลับมาเกิดใหม่) ชาวพุทธเชื่อว่า เป้าหมายสูงสุดในชีวิตคือการบรรลุถึง “การรู้แจ้ง เห็นจริง” ที่พวกเขาได้รับสัมผัสได้ (<https://www.gotquestions.org/Thai/Thai-Buddhism.htm>) ให้เกิดศรัทธาในหลักคำสอนพระพุทธศาสนา และนำมาเป็นแนวคิดการสร้างความปลอดภัย สมานฉันท์

แนวคิดการสร้างความปลอดภัย สมานฉันท์ (Reconciliation)

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีการที่ให้ความหมาย ของกระบวนการสร้างความปลอดภัยในอีกแง่มุม คือกระบวนการเยียวยาบาดแผลของทั้งผู้กระทำ และผู้กระทำภายหลังเหตุการณ์ความรุนแรงและ เป็น การยุติความสัมพันธ์ด้านลบต่อกันไม่นำไปสู่ ความเป็นศัตรูในหลักการแล้วบุคคลที่สามเท่านั้น ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำ และผู้กระทำได้ทั้งนี้ผู้กระทำสามารถให้อภัยหรือ เรียกร้องให้ผู้กระทำผิดชดใช้ได้รับการลงโทษ หรือแม้แต่การล้างแค้นสำหรับผู้กระทำผิดอาจจะ ยอมรับผิดหรือถูกลงโทษจากผู้กระทำก็เป็นไปได้ (Galtung, 1998)

หลักการสร้างความปลอดภัย ประกอบ ด้วยหลักการดังต่อไปนี้ (Abu-Nimer, 2001; Bercovitch et al., 2009)

1. การสานเสวนาเป็นเงื่อนไขสำคัญ สำหรับการนำไปสู่การสร้างความปลอดภัย การสานเสวนาที่แท้จริงเกิดขึ้นได้เมื่อคู่กรณี มาร่วมกันสนทนาเพื่อนำไปสู่ข้อตกลงโดยต้องเป็น การเปลี่ยนแปลงมุมมองความรู้สึกโกรธเกลียด ที่มีต่อการสานเสวนาที่แท้จริงถึงจะนำไปสู่ การสร้างความปลอดภัยได้โดยจะต้องมีการ วิเคราะห์ความขัดแย้งและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น

2. เน้นหรือจัดการกับอารมณ์และความ รู้สึกของคนการเปิดเผยอารมณ์ความรู้สึกของ ตนเองสามารถที่จะเยียวยาอดีตและความเจ็บปวด ในปัจจุบันได้และแง่มุมของความยุติธรรม ที่ สำคัญมากคือ การเยียวยาความรู้สึกของคน ที่ เจ็บปวดกระบวนการ (Process) ที่จะจัดการกับ คนที่เกลียดชังกันได้มาพูดคุยกันเพื่อขับเคลื่อน การอยู่ร่วมกันไปสู่อนาคตตั้งนั้นการเตรียมการ เพื่อนำมาสู่กระบวนการพูดคุยจึงมีความสำคัญ มากและทำให้เกิดการเข้าใจในความเจ็บปวดของ แต่ละฝ่าย โดยต้องการพื้นที่ปลอดภัยสำหรับ คู่กรณีในการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นสำหรับการ เยียวยาความรู้สึก ทางจิตใจรวมถึงการยอมรับ ความจริงแทนหนทางการต่อสู้กันเช่นกรณี แอฟริกาใต้เกิดการยอมรับ ผู้แทนของแต่ละฝ่าย ยอมรับตัวตนซึ่งกันและกันและยอมรับอดีต ที่เกิดขึ้นเช่นกระบวนการของ คณะกรรมการ แสวงหาข้อเท็จจริงและสร้างความปลอดภัยใน แอฟริกาใต้มีเป้าหมายเพื่อเยียวยา ความหวง กังวลของเหยื่อรวมถึงสังคมด้วยเป้าหมายไม่ใช่ เพื่อลงโทษผู้กระทำแต่เพื่อให้คนในสังคม อยู่ร่วมกันได้

3. ความปลอดภัยเกิดขึ้นได้เมื่อความ

ต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองเช่น การอพยพผู้ลี้ภัยกลับประเทศบอสเนียจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าพวกเขาไม่รู้สึกลอดภัยและมั่นคงในการไปอยู่ร่วมกับศัตรูการให้อภัยเป็นสิ่งจำเป็นแต่จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าความต้องการของมนุษย์ถูกละเลยหรือในกรณีอิสราเอลกับปาเลสไตน์ที่จะไม่เกิดความปรองดองถ้าไม่เกิดการยอมรับในการดำรงอยู่ในอัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยชาวอาหรับ

4. ศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญมากในการแก้ไขความขัดแย้งในการเหยียดหยาม ความรู้สึกของผู้คนการสร้างความสัมพันธ์ที่แตกร้าขึ้นใหม่ต้องการมากกว่าเครื่องมือในการเจรจาไกล่เกลี่ยที่เพียงแต่ค้นหาความต้องการและความต้องการที่แท้จริงเท่านั้นแต่ต้องใช้ สัญลักษณ์และพิธีกรรมกล่าวคือใช้ทั้งความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมในการสร้างความปรองดอง

5. การสร้างความปรองดองจำเป็นมากที่จะต้องใช้แนวทางที่หลากหลายทั้งด้าน จิตใจ กฎหมายสังคมวัฒนธรรมจิตวิทยาและการเมือง การเจรจาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำไปสู่การสร้างสันติภาพได้แต่ต้องสร้างกิจกรรมร่วมกันในภาคประชาสังคมด้วยการสร้างความปรองดองจะประสบความสำเร็จถ้าได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคประชาชนที่สำคัญมากคือผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากคู่กรณี เช่น เนลสัน แมนเดลา ที่เปลี่ยนความคิดของคนผิวดำในแอฟริกาใต้ให้หันมาสนับสนุนการสร้างความปลอดภัย

6. การสร้างความปรองดองเน้นที่หัวใจ (Heart) และความคิด (Head) การเน้นที่ ความคิด คือ การกำหนดเป้าหมายของการพูดคุยและทำให้การพูดคุยดำเนินต่อไปในทิศทางที่ควรจะเป็น

เป็นส่วนการเน้นที่หัวใจคือการพูดคุยกันถึงอารมณ์ความรู้สึกที่อยู่ลึกในจิตใจ

7. ค่านึงถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายในกระบวนการสร้างความปรองดองโดยไม่เน้นที่การรับหรือนำเข้าวิธีการและกฎหมายแต่ของประเทศตะวันตกแต่ต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพ สังคม

8. การให้อภัยมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคมวัฒนธรรมของแต่ละสังคม มีความแตกต่างกันออกไปไม่ควรยึดติดแต่เพียงรูปแบบเดียวแต่ละวัฒนธรรมก็มีมุมมองต่อการให้อภัยและการสร้างความปรองดองที่แตกต่างกันออกไป

9. ความยุติธรรมแบบใดที่เหมาะสมสำหรับการสร้างความปรองดองที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์กลับคืนมาระหว่างคู่กรณีหรือความยุติธรรมแบบมุ่งแก้แค้นที่เน้นลงโทษผู้กระทำผิดเนื่องจากเหยื่อมีความต้องการให้ลงโทษผู้กระทำผิดจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายทั้งนักปฏิบัติและนักวิชาการในการจะเลือกใช้ความยุติธรรมแบบไหนภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงแม้คำตอบของความยุติธรรมไม่ได้อยู่ที่การยอมคืนดีเสมอไปแต่อย่างนั้นแนวทางหนึ่งที่นักสันติวิธีมักใช้อย่างกว้างขวางเพื่อจัดการกับปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงในสังคมได้อีกหนึ่งรูปแบบคือ ความยุติธรรมระยะเปลี่ยนผ่าน แต่สิ่งที่จะสมานรอยร้าวของความขัดแย้งต่าง ๆ ก็คือหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ที่จะเหยียดหยาม สร้างศรัทธาให้เกิดความปลอดภัยสมานฉันท์ โดยมี

แนวทางการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของนักการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาก็คือ ผูกพันด้วยความรัก พร้อมพักตร์สามัคคี มีจิตใจเอื้อเฟื้อ มาเป็นหลักการให้เกิด

ความรักความสามัคคีสังเคราะห์เอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน ในการทำความดีเพื่อการพัฒนาตนเอง และเสริมสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นกับสังคมส่วนรวม โดยมีหลักแห่งความรักแน่นหนักในหัวใจ ด้วยพรหมวิหาร 4 (พระไตรปิฎก เล่มที่ 19, สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกายนิกาย มหาวารวรรค เมตตสูตร) เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ ประกอบด้วย

1. เมตตา ความรักปรารถนาอยากให้เขามีความสุขมีจิตอันเป็นไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา ความสงสารคิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

3. มุทิตา ความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดี มีสุขมีจิตผ่องใสบันเทิงกอบด้วยอาการแห่งชื่นเบิกบานอยู่เสมอต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุขพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

4. อุเบกขา ความวางใจเป็นกลางอันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราซังไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุ อันตนประกอบพร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรมรวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดูในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำเพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเองหรือเขาควรได้รับผลดีหรือเขาควรได้รับความรับผิดชอบของตน ตามแนวทางพระพุทธศาสนาจึงมีหลักสาราณียธรรม 6 คือธรรมอันเป็น

ที่ตั้งและเป็นเหตุแห่งความระลึกถึงกันและกัน ธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีอันเป็นหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติวิธี 6 ข้อ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยได้ สำหรับนักการเมืองและบุคคลทั่วไป ดังนี้

1. เมตตากายกรรม คือตั้งเมตตากายกรรมในเพื่อพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือช่วยเหลือธุรกิจของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจแสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

2. เมตตาวจีกรรม คือตั้งเมตตาวจีกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์สั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพแสดงความเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3. เมตตามโนกรรม คือตั้งเมตตามโนกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือตั้งจิตปรารถนาดีคิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กันมองเห็นในแง่ดีมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

4. สาธารณโกศิตา คือได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันคือเมื่อได้สิ่งใดมาโดยชอบธรรมแม้เป็นของเล็กน้อยก็ไม่หวงไว้ผู้เดียวนำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน

5. สีลสามัญญตา คือมีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความความประพฤติสุจริตดีงามถูกต้องตามระเบียบไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ

6. ทิฏฐิสามัญญตา คือมีทิฏฐิดีงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลังคือมีความเห็นชอบร่วมกันในข้อ

ที่เป็นหลักการสำคัญอันนำไปสู่ความหลุดพ้น ล้นทุกข์หรือขจัดปัญหา เกิดความรักใคร่กลมเกลียว ยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ใน สามัคคี มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ยังมีหลักธรรม ที่สามารถใช้เป็นแนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์เพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในสังคม ไทยได้ คือ หลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประกอบด้วย

1. ทาน การให้คือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ แบ่งปันช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้ และแนะนำสั่งสอน

2. ปิยวาจา หรือเพียรวิชชะวาจาเป็น ที่รักวาจาพูดตื้นน้ำใจหรือวาจาซาบซึ้งใจคือกล่าว คำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคีให้เกิด ไมตรีและความใคร่แน่นถือตลอดถึงคำแสดง ประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจ ให้นิยมยินดี

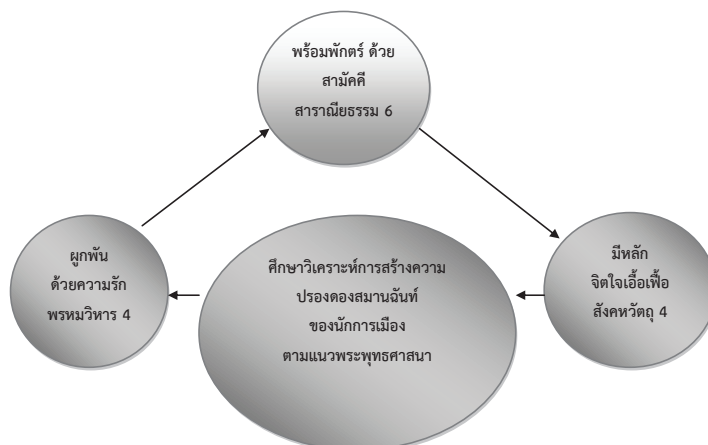
3. อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือชวนช่วยช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณ- ประโยชน์ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมใน จริยธรรม

4. สมานัตตตา ความมีตนเสมอคือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลายปฏิบัติสม่ำเสมอ ในชนทั้งหลายและเสมอในสุขทุกข์โดยรวม

รับรู้ร่วมแก้ไขตลอดถึงการวางตนเหมาะสม ภาวะบุคคลเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมถูกต้อง ตามธรรมในแต่ละกรณี

บทสรุป

ด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมพระพุทธ ศาสนา พรหมวิหาร 4 สารณียธรรม 6 สังคหวัตถุ 4 สามารถที่จะส่งเสริมให้นักการเมือง นักปกครอง และประชาชนผู้ได้ปกครองให้มีความสามัคคี ปรองดองในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ อยู่ร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดความ เข้าใจอันดีต่อกัน สามัคคีปรองดองกัน มีความ เป็นเอกภาพ ทำให้เกิดความสมดุลพอดี มีความ เสมอภาคทางด้านต่าง ๆ มีเสรีภาพในการแสดง ความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ของทุกคน โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ ตลอดทั้ง ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ ระหว่างศาสนิกชนของศาสนา รวมทั้งสนับสนุน การนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อ เสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังแผนภาพที่ 1

บรรณานุกรม

กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2557).

แนวทางการดำเนินงานการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์ของคนในชาติด้วยมิติศาสนา. กรุงเทพฯ : กระทรวงวัฒนธรรม.

กนต์ สาระทิศ, พุทธสันติวิธีเพื่อสร้างความปรองดอง, 2555 <<http://kantacandidate.blogspot.com/2012/04/blog-post.html>> (สืบค้นวันที่ 22 มีนาคม 2560)

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, “ความเรียงเบื้องต้นว่าด้วยสันติภาพกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม”, วารสารธรรมศาสตร์, 14, 4, (4 ธันวาคม, 2528), หน้า 56-69.

ชำนาญ จันทรเรือง, 2559 <<http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/639780>> (สืบค้น 22 มีนาคม 2560)

ธีรเดช จาง จอมชิตกล้า, “ความสมานฉันท์”, <<https://www.gotoknow.org/posts/153832>, 2555> (สืบค้น 22 มีนาคม 2560)

ประสาร พลเยี่ยม และ สุรพันธ์ ทับสุวรรณ. (2532). **ทฤษฎีการเมืองและจริยศาสตร์ตะวันออก**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2554). **หนังสือ**

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวล

ธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พุทธธรรม.

“พระพุทธานุภาพ : กระบวนทัศน์ในแก้ปัญหาวิกฤติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม”, <utt.onab.go.th/download/drama/00001-2.doc> (สืบค้น 22 มีนาคม 2560)

ภารดี มหาขันธ์. (2532). **พื้นฐานอารยธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ยุค ศรีอาริยะ. (2523). **มายาโลกาภิวัดน์**. กรุงเทพฯ : โครงการวิจิตรศิลป์.

ราชบัณฑิตสถาน. (2554). **พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน**. กรุงเทพฯ : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด.

suchest11@yahoo.com. <<http://kasoor0.tripod.com/html/pol05.html>> (สืบค้นวันที่ 22 มีนาคม 2560)

Cambridge Dictionary online, <<http://dictionary.cambridge.org/>> (สืบค้นวันที่ 22 มีนาคม 2560)

<http://prophetmorals.esy.es/?page_id=236> (สืบค้น 22 มีนาคม 2560)

<<http://www.phuttha.com>> (สืบค้น 22 มีนาคม 2560)

<<https://www.gotquestions.org/Thai/Thai-Buddhism.htm>> ๖สืบค้น 22 มีนาคม 2560)